

NYE DANSKE INDSPILNINGER

Custos har overtalt Politikens musikanmelder gennem mange år til at anmelde nye danske indspilninger af tidlig musik. Her er de første:

AF JAN JACOBY

TRIOER FOR TO

J. S. Bach. Sonatas for viola (da gamba) and harpsichord. BWV 1027-1029.

Marie Stockmarr Becker, bratsch, og Ilaria Macedonio, cembalo. Channel Classics CCS 43721.

Bortset fra kompositionerne for solostrygere hører Bachs kammermusik til hans mindst kendte værker. Den kan groft set deles i to grupper. På den ene side er der de traditionelle baroksonater med *basso continuo*. På den anden er der Bachs egen nyskabelse: solosonater med obligat cembalo hvor det becifrede akkompagnement er erstattet af en udskrevet tostemmig sats. Teknisk set er det altså triosonater for kun to musikere, idet cembalistens højre hånd er en solostemme på lige fod med melodiinstrumentet.

Af denne type har Bach skrevet sonater for violin, fløjte og viola da gamba. Særlig de sidstnævnte, som der er tre af, hører sjældent da forholdsvis få spiller gambe.

Derfor har især cellister taget dem til sig. I disse meget attraktive indspilninger er de imidlertid lagt i hænderne på en bratschspiller. Om pladens dansk-italienske duo kan man læse andetsteds i dette nummer af Custos.

Selv om sonaterne ikke udgør en samlet gruppe, hører de alle til komponistens senere år. Pladens kommentarhæfte daterer dem til 1730-40. Andre sætter dem endnu noget senere. Det er stoffigt og kontrapunktisk tætpakket musik – 'tanketung' fristes man til at sige – men også vitalt musikantisk. De to første sonater i henholdsvis G-dur og D-dur er af den lidt ældre og noget mere indadvendte firesatsede kirkesonateretype. G-dur sonaten findes også i en version for to fløjter og continuo, den ene af de kun tre triosonater af Bach som faktisk har et instrument på hver stemme. I den oplever man i øvrigt, hvordan de to ensklingende instrumenter langt mere ubesværet beforder stemmernes harmoniske sammensmeltning. Den tredje sonate i g-mol er derimod af den tresatsede italienske koncerttype med ydersatsernes ekspansivt udadvendte gestus omkring en til gengæld nærmest grublende langsom *adagio*.

En grundlæggende udfordring i de fleste af Bachs kammerværker med solistisk cembalo, og altså også disse, er klangbalancen. Cembaloets skarpe men også meget 'smalle' tone har simpelthen vanskeligt ved at gøre sig gældende over for et strygeinstrumentets federe og bredere klang. Men selv om man så at sige stadig skal lytte i to samtidige 'dimensioner' for at få det hele med, giver denne plade med diskret fokus på cembaloet et smukt

eksempel på, hvordan produktionen kan understøtte den musikalske klarhed. Her er tale om en meget hørbar, udtryksfuldt bevæget samtale mellem de to musikere, og det kontrapunktiske og koncerterende spil mellem stemmerne fremstår beåndet og sprællevende.

Og hvordan fungerer så bratschen i musik for viola da gamba? Rigtignok mangler den de dybeste toner, men de bruges alligevel kun sjældent, og de nødvendige oktaveringer virker musikalsk så naturlige, at man ikke bemærker dem. Gamben har en slankere, mere syngende klang end bratschen, men forskellen er i virkeligheden ikke stor, og med sin træning i tidlig musik spiller Marie Stockmarr Becker stilsikkert og vibratofrit, selv om hendes begejstring enkelte steder kan få klangen til at gå lidt over sine bredder.

For lytter man godt efter, oplever man nok en lille temperamentsforskel mellem de to musikere. Hvor bratschen flyver triumferende og frit ud over stepperne og kun i få tilspidsede situationer lader sig mærke med instrumentets tyngde, strider cembaloet sig tungere frem gennem terrænet og tager i højere grad musikkens egen tyngde til efterretning. Begge dele står i pikant modsætning til instrumenternes umiddelbare natur. Det skaber en let indre spænding i tempobehandlingen, hvor musikkerne ligesom holder hinanden i skak og bringer helheden i en balance, der aldrig bliver slap.

Det er indholdsrig og slidstærk musik i indspilninger, der ikke behøver at skamme sig for nogen.